

Zienswijze op het wetsvoorstel verbod op kolen bij elektriciteitsproductie

Het verbieden van steenkool voor Nederlandse centrales, terwijl de vrije markt niet wordt aangepast, is een fout besluit.

Kolencentrales concurreren met gascentrales, en als de centrales geen steenkool meer mogen stoken rest alleen biomassa. Dat zal ze duurder maken, dan de aardgas centrales, dus zullen ze sluiten.

Kolencentrales met aardgas stoken, is minder efficiënt dan gascentrales die met gasturbines werken, dus zullen de kolencentrales met gas gestookt, niet kunnen concurreren met echte gas centrales.

Dus zullen ze sluiten.

Deze wet zal dus het sluiten van de kolencentrales tot gevolg hebben.

Wat ook de bedoeling is van de regering Rutte 3 die dat in haar regeerakkoord heeft afgesproken

Maar in datzelfde regeerakkoord staat ook dat ze 49% CO2 reductie willen realiseren.

Regeerakkoord is niet haalbaar met sluiten kolencentrales

Het sluiten van de kolencentrales zal dat CO2 reductiedoel onmogelijk maken.

Het PBL concludeerde meermalen, begin 2017 en begin 2018, in adviezen aan de regering over de kosten van CO2 reductie, dat het sluiten van kolencentrales, de stroomproductie en de bijbehorende CO2 uitstoot verplaatst naar buitenlandse centrales. En omdat ook in het buitenland kolencentrales goedkoper stroom opwekken dan gas centrales, zal dat dus ongeveer evenveel CO2 uitstoot zijn als in Nederland.

Want energie bedrijven kopen stroom in, en kopen natuurlijk de goedkoopste stroom, want deze wet verandert de NW Europese stroom markt niet, en het kabinet heeft ook geen plannen aangekondigd om daar wat aan te veranderen.

Nieuwe import afhankelijkheid

Het effect van deze wet zal zijn dat Nederland nog afhankelijker wordt van import stroom of import aardgas.

Terwijl juist de nieuwe kolencentrales vanaf 2005 zijn gebouwd om onze afhankelijkheid van import stroom te reduceren. Er is in de wet of andere overheidspublicaties geen motivatie gegeven dat Nederland weer afhankelijker wil worden van alleen buitenlands gas.

Zelf opwekken met Nederlandse kolencentrales is goedkoper.

Want steenkool is van diverse concurrerende leveranciers te koop, aardgas vooral van Rusland, dat door een pijplijn het goedkoopste gas levert, maar dat gas zal duurdere stroom opleveren dan steenkool.

Aardgas halveert wel de CO2 uitstoot van de stroomproductie, maar de vrije markt zal dat niet realiseren, zoals hierboven uitgelegd. En ook het halveren van CO2 uitstoot, als 100% mogelijk is, is geen goede keus, in de geest van de Wet Milieubeheer

De regering heeft ook geen oplossing voor de veel hogere afhankelijkheid van import.

Als wel voor Russisch gas gekozen wordt, dan zal Nederland, net als Duitsland weinig kritiek op Rusland uiten, als het weer een gebied vaneen buurland annexeert, zoals de Krim van de Oekraïne.

Dat soort oorlogshandelingen zal onze defensiekosten verhogen, wat niet een van de ergens gepubliceerde gewenste resultaten is.

En stroom opgewekt met aardgas, veroorzaakt nog steeds CO2 uitstoot

De beste oplossing is niet gekozen

De beste oplossing is verplichte CCS op kolencentrales, en voor een gelijk speelveld ook verplichte CCS op alle gascentrales.

Nederland heeft al ca 800 miljoen in deze techniek geïnvesteerd, voor toepassing op onze kolencentrales, ca 10 jaar geleden. De techniek is klaar, maar blijft op de plank, omdat CCS de stroom duurder maakt, maar wel klimaatneutraal.

De nieuwe kolencentrales zijn er al op voorbereid.

De CO2 reductie prijslijst van PBL 2017

Tabel S1

Overzicht van enkele maatregelen met groot emissiereductiepotentieel in 2030

De klimaat neutrale centrale is verreweg het goedkoopst!	Emissie-reductie [Mton CO ₂]	Nationale kosten [mld euro/jaar]	Kosten-effectiviteit [Euro/ton CO ₂]
Elektriciteit en gas			
Wind op zee Greenpeace is duur!	4 – 20,3	0,4 – 3,6	100 – 180
Zon-PV	3,2	0,4	130
CCS kolen FNV? Betaalbaar!	16 – 22	0,4 – 0,6	25
CCS gas	6 – 8	0,5 – 0,6	75
Europese vervanging van kolen door gas ²	12,7 (6)	0,8 (0,6)	65 (100)
Kernenergie	4,9	0,5	95
Groen gas	1,8	0,6	330
Industrie			
Biomassa	7,4	1,0	140
CCS procesemissies en staalproductie	5 – 9	0 – 0,4	0 – 50
CCS raffinaderijen	4 – 8	0,2 – 0,7	50 – 90
recycling	2,2	-0,3	-130
procesefficiency	5 – 9	-0,5 – +0,2	-110 – +50

In deze prijslijst van de 2017 publicatie van PBL blijkt dat verplichte CCS op kolencentrales de meest kosteneffectieve CO2 reductie is.

Door aan de CCS plicht voor kolencentrales ook een CCS plicht voor gas centrales toe te voegen, En voor gebruikers van import stroom een CO2 import fractie in de energiebelasting voor bedrijven toe te voegen, ontstaat in Nederland een gelijk speelveld voor klimaatneutrale stroom.

Het IPCC concludeert dat onder de 1,5 a 2 graden opwarming blijven een kans heeft, als CCS wordt toegepast bij CO2 uitstoot, en dat de snelheid en mate waarin dat gebeurd bepaald hoeveel biomassa ook gestookt moet worden met CCS, BECCS, om voldoende CO2 uit de lucht te halen. Dus de verplichting om CCS toe te passen is nu al de beste oplossing, omdat we dat ook nodig hebben als er ooit biomassa in de centrales gestookt gaat worden, ze worden dan CO2 negatief.
<https://www.carbonbrief.org/guest-post-seven-key-things-to-know-about-negative-emissions>

Export kansen CCS

Deze technieken in Nederland gaan gebruiken voor centrales, als een van de eerste landen, levert Nederland een mooi export product op, want als we de IPCC wetenschappers serieus nemen, dan zal de techniek op alle andere centrales en bij CO2 uitstotende bedrijven nodig zijn.

Koopkracht voordeel, SDE subsidie

En extra voordeel van verplichte CCS, en de daardoor duurdere stroom, is dat de SDE subsidie voor duurzaam opgewekte stroom overbodig wordt, want windparken en zonneweides zullen vaak zonder subsidie goedkoperestroom opleveren dan de centrales met CCS.

Dus duurzaam heeft de markt mee om snel te groeien, tot er steeds minder fossiele stroom nodig is, en ook minder fossiele brandstof.

Op deze manier wordt er uiteindelijk niet meer fossiele brandstof gebruikt dan strikt noodzakelijk is.

Door de verplichting om CO2 af te vangen zullen centrales en ook CO2 intensieve bedrijven onderling concurreren om de beste, meest kosteneffectieve implementatie van CCS.

Hier zit ook synergie voordeel in

Zo is er al een nieuwe techniek, die CO2 omzet in een vaste stof, zodat het gas niet meer onder de

zeebodem gepompt hoeft te worden.

<http://www.duurzamebrabanders.nl/blog/2015/11/kolencentrales-moeten-verplicht-ccs-krijgen-wereldwijd-cop21/>

Duitsland

Duitse kolencentrales kunnen ook CCS krijgen, ipv dat Duitsland ze gaat sluiten, maar omdat die centrales ouder zijn, en niet voorbereid op CCS, zoals onze kolencentrales, zal onze stroom uit Duitsland duurder zijn dan die van onze nieuwe kolencentrales met CCS.

Verplichte CCS zal ook sneller CO2 reductie opleveren, en het kabinetsdoel 49% CO2 reductie mogelijk maken dan sluiten van onze kolencentrales. Omdat de CCS al voor 2030 is te installeren. Het sluiten van onze kolencentrales levert geen CO2 reductie op, daarom en om bovenstaande redenen is deze wet ongewenst, en schadelijk voor Nederland.

Ik hoop dat deze argumenten serieus genomen worden en dat ze met snedige onzin ongegrond verklaard worden, dan hebben historici er later ook plezier aan

Datum: 16 juni 2018
Met vriendelijke groet
Henk Daalder
Sellesakker 6
5674 we Nuenen